

DET DANSKE FILMINSTITUTS BIBLIOTEK

ENHVER

**PROGRAMMER
CREDITS MM.**

✕

„ENHVER“

EN FRI FANTASI OVER

„DET GAMLE SPIL OM ENHVER“

„Enhver“.

EN PRAGTFULD FILM —

det var den Karakteristik, som „Det gamle Spil om Enhver“ fik Mand og Mand imellem, da det i forrige Sæson kom frem paa Det kongelige Teater. De mest kræsne rynkede lidt paa Næsen og sagde maaske Ordet Film med ringeagtende Betoning, men den kæmpemæssige Succes, som den gamle Moralitet opnaaede, viste fuldtud, at Betegnelsen „en pragtfuld Film“ ikke var af det onde.

Der laa noget af et Fingerpeg i denne Publikums Dom. Og nu har Filmsfabriken „Danmark“ fulgt dette Fingerpeg. Den har taget Tanken op, og besluttet at vise Publikum, at man virkelig kunde bygge en smuk og virkningsfuld Film af dette Stof.

Det er dog ikke saaledes at forstaa, at Handlingen i Filmen er kopieret efter „Det gamle Spil“ eller slavisk følger dettes Handling. Det er kun Grundmotivet i det gamle Stykke — det rige overlegne Nydelsesmenneskes Hjælpeløshed og Forladthed overfor Døden — som er benyttet, medens Handlingen iøvrigt er frit komponeret. Men med stor Virkning udnyttes i Filmens sidste Akt en af Effekterne fra Fremstillingen paa Scenen i Dødens isnende Skikkelse, der pludselig viser sig ved det overdaadige Gæstebud, og hvis kolde Aande jager alle de glade Gæster paa Flugt. Denne Scene gør, som man kan tænke sig, paa Filmen et overordentlig stærkt Indtryk, arrangeret som den er, med overlegen teknisk Dygtighed og erfaren Hensyntagen til det virkningsfulde.

Handlingen i Filmen, der er bygget over Moralitetens enkle og dybe Grundtone, falder fortræffeligt i Traad med denne og danner en naturlig Forbindelse med den. Og den interesserer iøvrigt i sig selv Tilskuerne ved sine stærke og klare Linier og ved de uløselige Konflikter, den rejser, mellem Menneskers Sind. Og medens den gamle Moralitet paa Det kongelige Teater nærmest sejrer paa Grund af Stykkets pragtfulde og egenartede Udstyr, støttes Filmens Virkninger i høj Grad af den fortræffelige Udførelse.

Det er sjældent at se en klog Tanke blive ført saa smukt ud i Livet. Men naar det sker, bør man glæde sig.

„ENHVER“.

en fri Fantasi over

„DET GAMLE SPIL OM ENHVER“

Personliste:

(Theobald)	„Enhver“	Herr Rasmus Ottesen. ✓
	Enhvers Moder	Fru Jonna Neiiendam. ✓
	Sylvia, Enhvers Elskede	Frk. Gudrun Houlberg. ✓
	Præsten	Herr Valdemar Møller. ✓
	Martha	Frk. Else Schiwe. ✓
	Kurt	Herr Peter Møller Malberg ✓
	Den gode Engel	Frk. Lily Jansen. ✓
	Den onde Aand	Herr P. S. Andersen. ✓

Filmen fortæller om en ung Mand — *Enhver* — der fra sin tidligste Ungdom kommer i den Ondes Magt og er som et hjælpeløst Værktøj i hans Haand. Lidt efter lidt føres han umærkeligt bort fra den gode Vej, han vandrede paa, bort fra Gud, og henlever hele sit Liv som et ondt og slet Menneske. Thi den Onde vogter stadig hvert af hans Fjed og viser ham Vejen, han skal gaa: ned ad — og atter ned ad — — til han endelig føres ind i Dødens Favn.

Men da er det, *Det gamle Spil om Enhver* viser os, hvorledes et Menneske — selv det sletteste — i Dødsøjeblikket angerrer og fortryder sine onde Gerninger. Og saaledes gaar det ogsaa *Enhver*. Da Døden har lagt sin kolde Haand paa hans Skulder, angrrer han det Liv han har ført, og omvender sig.

Efter sin Moders Ønske dyrker *Enhver* — skønt mod sin Overbevisning — det teologiske Studium. Under Studierne forelsker han sig i Præstens smukke Datter Sylvia, og han glemmer snart de kedelige Bøger til Fordel for den smukke Pige.

Men da Præsten faar nys om det Forhold, der bestaar mellem hans Datter og *Enhver*, bebrejder han heftig den unge Mand at han har sveget hans Tillid. Rasende herover haaner *Enhver*

Præsten og spotter Kirken. Det kommer til et Brud mellem ham og Præsten, og i sin Vrede beslutter han at forlade Landet for stedse.

Sylvia staar nu overfor Valget — Enhver eller sin Far. I sin Ungdoms Letsindighed lytter hun til sit forelskede Hjerter, rejser med Enhver, svigter ligesom denne, Kirken og lader sin Fader alene tilbage.

Men som Aarene gaar, længes Sylvia tilbage til sit Hjem.

Enhver, der ved letsindigt Spil har vundet en svimlende Formue, søger at mildne Sylvias Længsel og køber et Slot i hendes Fædrene-Egn.

En Dag da hun hører Klokkerne fra den lille Landsbykirke ringe, gribes hun af en uimodstaaelig Trang til atter at se sin gamle Far og høre ham prædike Guds Ord.

Skønt Enhver med Magt vil forhindre Sylvia i at betrede Guds Hus, tiltvinger hun sig dog Adgang til Kirken og overværer Gudstjenesten, uden at Faderen opdager hende.

Betaget af at se sin gamle hvidhaarede Far paa Prædikestolen og af at høre hans kærlige Tale igen, beslutter hun atter at vende tilbage til sit Hjem — og sin Tro.

Da hun angergiven kommer hjem til sin Far, modtager han hende med aabne Arme og tilgiver hendes Ungdomsforvildelser.

Derefter gaar han med hende til Slottet for at bede Enhver vende tilbage til Kirken — men en kold og haanlig Mine er hans Svar.

Den gamle Præst meddeler nu Enhver, at Sylvia vil forlade ham for stedse, hvis han vedbliver at spotte Gud. Men selv dette gør intet Indtryk paa ham, thi han tror sig sikker paa Sylvia, der har ofret saa meget for hans Skyld.

Men Sylvia forlader Slottet, og hun lover sin Far at hun aldrig mere vil vende tilbage.

Enhver finder snart paa Raad til atter at vinde Sylvia — og Ondskaben er hans Hjælper.

Da Enhver i sin Tid forlod Landet og sin gamle Mor, tog denne — som en Trøst i sin Ensomhed — en lille Pige, ved Navn Martha, til sig som sin egen.

Denne Plejedatter, der nu er bleven en smuk, ung Pige, beslutter Enhver at benytte som sit Redskab til atter at vinde Sylvia. Han inviterer hende op paa Slottet, viser hende alle Herlighederne i den pragtfulde Bolig, og snart har han den unge uskyldige Pige i sin Magt.

Da Martas Forlovede, Kurt, erfarer, hvad der er sket, henvender han sig i sin Fortvivlelse til Præsten og Sylvia og bønfaller dem om deres Hjælp. Alle begiver sig til Slottet og søger at overtale Enhver til at opgive sin skændige Plan, men han

svarer koldt og roligt, at han kun vil give Kurt sin Kæreste tilbage, hvis Sylvia atter vil skænke ham sin Kærlighed.

Kurt bønfaller Sylvia om at vende tilbage til Slottet. Hun føler, at hun kun har ét at gøre: ikke at staa de Unges Lykke i Vejen, og hun vender atter tilbage til sin brutale Ægtefælle.

Enhver fejrer Sylvias Tilbagekomst ved en overdaadig Fest paa Slottet — men Sylvia selv er ikke til at formaa til at deltage i Gildet.

Under Middagen udbringer en af Gæsterne „Den Fraværendes“ Skaal. Rasende herover gaar Enhver ind til Sylvia og tvinger hende ved Magt til at tage Del i Festen.

Men netop som han træder ind med hende i Spisesalen, synker han om ramt af et Hjerteslag.

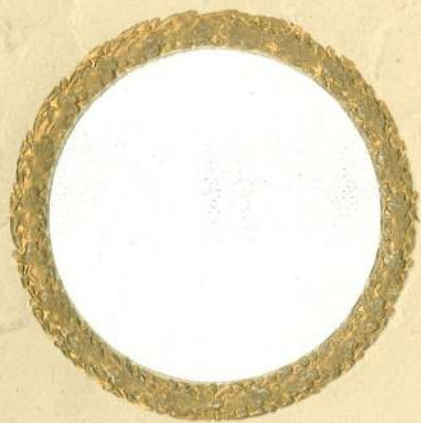
I de sidste Øjeblikke, Enhver har tilbage, genlever han alt, og man ser nu, hvorledes hele hans Liv har været en fortsat Kamp mellem de gode og de onde Magter.

Den Onde har aldrig veget fra hans Side. Altid har han sejret, men sluttelig maa han vige Pladsen for den stærkeste — Guds Tjener — Døden.

Men da gaar det Enhver, som det oftest gaar et Menneske i det Øjeblik, Døden nærmer sig: Han angrer sine onde Gerninger, omvender sig og beder Gud om Tilgivelse. —

Dette er Sandheden i *Det gamle Spil om Enhver*.

Otto Petersen Amerikavej 1. København.

VICTORIA
TEATRET

Enhver

En fri Fantasi over
„Det gamle Spil om Enhver“.

„ENHVER“

EN FRI FANTASI OVER

„DET GAMLE SPIL OM ENHVER“

OPTAGET AF AKTS. FILMSFABRIKEN „DANMARK“

PERSONLISTE:

„Enhver“ Herr *Rasmus Ottesen*.
Enhvers Moder Fru *Jonna Neiiendam*.
Sylvia, Enhvers Elskede Frk. *Gudrun Houlberg*.
Præsten Herr *Valdemar Møller*.
Marta Frk. *Else Schiwe*.
Kurt Herr *Peter Malberg*.

Den gode Engel Frk. *Lily Jansen*.
Den onde Aand Herr *P. S. Andersen*.

EN PRAGTFULD FILM —

det var den Karakteristik, som „Det gamle Spil om Enhver“ fik Mand og Mand imellem, da det i forrige Sæson kom frem paa Det kongelige Teater. De mest kræsne rynkede lidt paa Næsen og sagde maaske Ordet Film med ringeagtende Betoning, men den kæmpemæssige Sukces, som den gamle Moralitet opnaaede, viste fuldtud, at Betegnelsen „en pragtfuld Film“ ikke var af det onde.

Der laa noget af et Fingerpeg i denne Publikums Dom. Og nu har Filmsfabriken „Danmark“ fulgt dette Fingerpeg. Den har taget Tanken op, og besluttet at vise Publikum, at man virkelig kunde bygge en smuk og virkningsfuld Film af dette Stof.

Det er dog ikke saaledes at forstaa, at Handlingen i Filmen er kopieret efter „Det gamle Spil“ eller slavisk følger dettes Handling. Det er kun Grundmotivet i det gamle Stykke — det rige og overlegne Nydelsesmenneskes Hjælpeløshed og Forladthed overfor Døden — som er benyttet, medens Handlingen iøvrigt er frit komponeret. Men med

stor Virkning udnyttes i Filmens sidste Akt en af Effekterne fra Fremstillingen paa Scenen i Dødens isnende Skikkelse, der pludselig viser sig ved det overdaadige Gæstebud, og hvis kolde Aande jager alle de glade Gæster paa Flugt. Denne Scene gør, som man kan tænke sig, paa Filmen et overordentlig stærkt Indtryk, arrangeret som den er, med overlegen teknisk Dygtighed og erfaren Hensyntagen til det virkningsfulde.

Handlingen i Filmen, der er bygget over Moralitetens enkle og dybe Grundtone, falder fortræffeligt i Traad med denne og danner en naturlig Forbindelse med den. Og den interesserer iøvrigt i sig selv Tilskuerne ved sine stærke og klare Linier og ved de uløselige Konflikter, den rejser, mellem Menneskers Sind. Og medens den gamle Moralitet paa Det kongelige Teater nærmest sejrer paa Grund af Stykkets pragtfulde og egenartede Udstyr, støttes Filmens Virkninger i høj Grad af den fortræffelige Udførelse.

Det er sjældent at se en klog Tanke blive ført smukt ud i Livet. Men naar det sker, bør man glæde sig.

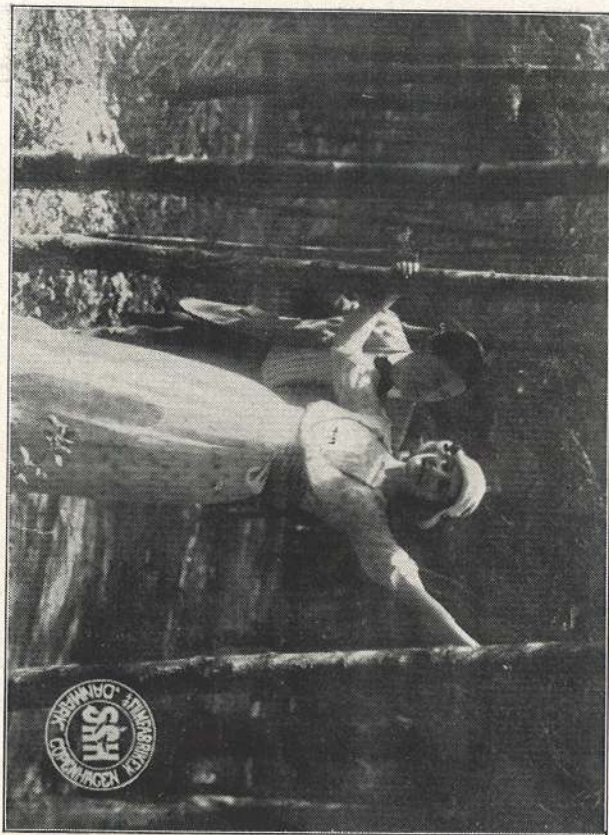
„E N H V E R“

FILMEN fortæller om en ung Mand — *Enhver* — der fra sin tidligste Ungdom kommer i den Ondes Magt og er som et hjælpeløst Værktøj i hans Haand. Lidt efter lidt føres han umærkeligt bort fra den gode Vej, han vandrede paa, bort fra Gud, og henlever hele sit Liv som et ondt og slet Menneske. Thi den Onde vogter stadig hvert af hans Fjed og viser ham Vejen, han skal gaa: ned ad — og atter ned ad — — til han endelig føres ind i Dødens Favn.

Men da er det, *Det gamle Spil om Enhver* viser os, hvorledes et Menneske — selv det sletteste — i Dødsøjeblikket angrrer og fortryder sine onde Gerninger. Og saaledes gaar det ogsaa Enhver. Da Døden har lagt sin kolde Haand paa hans Skulder, angrrer han det Liv, han har ført, og omvender sig.

— — — —

Efter sin Moders Ønske dyrker Enhver — skønt mod sin Overbevisning — det teologiske Studium.

Under Studeringerne forelsker han sig i Præstens smukke Datter Sylvia, og han glemmer snart de kedelige Bøger til Fordel for den smukke Pige.

Men da Præsten faar Nys om det Forhold, der bestaar mellem hans Datter og Enhver, bebrejder han heftigt den unge Mand, at han har sveget hans Tillid. Rasende herover haaner Enhver Præsten og spotter Kirken. Det kommer til et Brud mellem ham og Præsten, og i sin Vrede beslutter han at forlade Landet for stedse.

Sylvia staar nu over for Valget — Enhver eller sin Far. I sin Ungdoms Letsindighed lytter hun til sit forelskede Hjerte, rejser med Enhver, svigter, ligesom denne, Kirken og lader sin Fader alene tilbage.

Men som Aarene gaar, længes Sylvia tilbage til sit Hjem.

Enhver, der ved letsindigt Spil har vundet en svimlende Formue, søger at mildne Sylvias Længsel og køber et Slot i hendes Fædrene-Egn.

En Dag, da hun hører Klokkerne fra den lille Landsbykirke ringe, gribes hun af en uimodstaalig Trang til atter at se sin gamle Far og høre ham prædike Guds Ord.

Skønt Enhver med Magt vil forhindre Sylvia i at betræde Guds Hus, tiltvinger hun sig dog Adgang

til Kirken og overværer Gudstjenesten, uden at Faderen opdager hende.

Betaget af at se sin gamle hvidhaarede Far paa Prædikestolen og af at høre hans kærlige Tale igen, beslutter hun atter at vende tilbage til sit Hjem — og sin Tro.

Da hun angergiven kommer hjem til sin Far, modtager han hende med aabne Arme og tilgiver hendes Ungdomsforvildelser.

Derefter gaar han med hende til Slottet for at bede Enhver vende tilbage til Kirken — men en kold og haanlig Mine er hans Svar.

Den gamle Præst meddeler nu Enhver, at Sylvia vil forlade ham for stedse, hvis han vedbliver at spotte Gud. Men selv dette gør intet Indtryk paa ham, thi han tror sig sikker paa Sylvia, der har ofret saa meget for hans Skyld.

Men Sylvia forlader Slottet, og hun lover sin Far, at hun aldrig mere vil vende tilbage.

Enhver finder snart paa Raad til atter at vinde Sylvia — og Ondskaben er hans Hjælper.

Da Enhver i sin Tid forlod Landet og sin gamle Mor, tog denne — som en Trøst i sin Ensomhed — en lille Pige, ved Navn Marta, til sig som sin egen.

Denne Plejedatter, der nu er bleven en smuk,

ung Pige, beslutter Enhver at benytte som sit Redskab til atter at vinde Sylvia. Han inviterer hende op paa Slottet, viser hende alle Herlighederne i den pragtfulde Bolig, og snart har han den unge, uskyl-dige Pige i sin Magt.

Da Martas Forlovede, Kurt, erfarer, hvad der er sket, henvender han sig i sin Fortvivlelse til Præsten og Sylvia og bønfaller dem om deres Hjælp. Alle begiver sig til Slottet og søger at overtale Enhver til at opgive sin skændige Plan, men han svarer koldt og roligt, at han kun vil give Kurt sin Kæreste til-bage, hvis Sylvia atter vil skænke ham sin Kær-lighed.

Kurt bønfaller Sylvia om at vende tilbage til Slottet. Hun føler, at hun kun har ét at gøre: ikke at staa de Unges Lykke i Vejen, og hun vender atter tilbage til sin brutale Ægtefælle.

Enhver fejrer Sylvias Tilbagekomst ved en over-daadig Fest paa Slottet — men Sylvia selv er ikke at formaa til at deltage i Gildet.

Under Middagen udbringer en af Gæsterne »Den Fraværendes« Skaal. Rasende herover gaar Enhver ind til Sylvia og tvinger hende ved Magt til at tage Del i Festen.

Men netop som han træder ind med hende i Spisesalen, synker han om, ramt af et Hjerteslag.

DEN SIDSTE GÆST

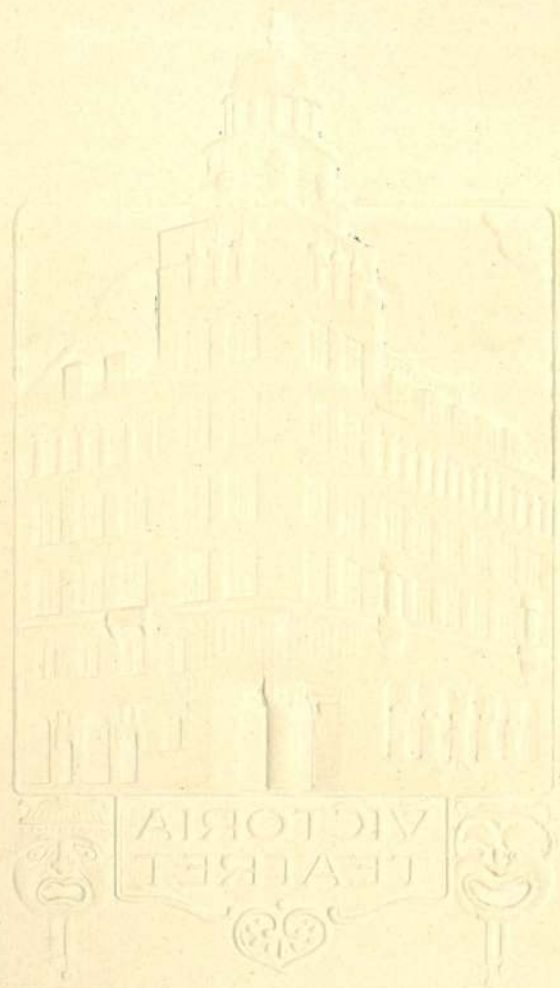

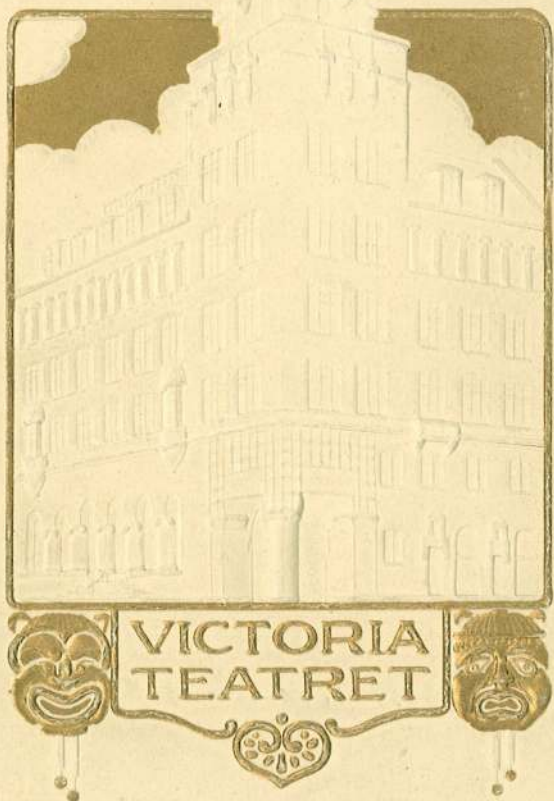
I de sidste Øjeblikke, Enhver har tilbage, genlever han alt, og man ser nu, hvorledes hele hans Liv har været en fortsat Kamp mellem de gode og de onde Magter.

Den Onde har aldrig veget fra hans Side. Altid har han sejret, men sluttelig maa han vige Pladsen for den stærkeste — Guds Tjener — Døden.

Men da gaar det Enhver, som det oftest gaar et Menneske i det Øjeblik, Døden nærmer sig: Han angrr sine onde Gerninger, omvender sig og beder Gud om Tilgivelse. — — Dette er Sandheden i *Det gamle Spil om Enhver*.

FRITZSCH'S BOGTRYKKERI
KØBENHAVN, K. 000

ANDREASEN & LACHMANN

rolf burgmer

Jedermann

In der österreichischen Zensur des Jahres 1916 ist der Film nicht verzeichnet, er war offensichtlich "für Kinder zugelassen" und erscheint deshalb in den Listen nicht

~~/~~=====

Die Berliner Zensur urteilte anders:

"Jedermann. Akt I bis III, Hersteller: Danmark, Herstellungsnummer: 51; Zensurergebnis: Für Kinder verboten.

Die Zensurenentscheidung erfolgte im Juli, wahrscheinlich in der zweiten Julihälfte des Jahres 1915

=====